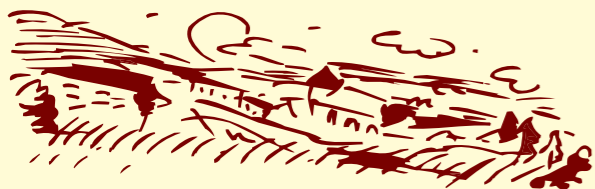

Vážení návštěvníci,

vítejte na třech naučných stezkách Svratkou. Svratka, její historie a příroda, Malířská stezka a Přírodní zahrada Svratka. Rádi vám tímto zpestříme chvíle strávené při aktivním odpočinku v jedné z nejkrásnějších oblastí Žďárských vrchů. Půjďte naším městem i krásnou přírodou, proto Vás chceme požádat, abyste se nechovali příliš hlučně, neodhazovali odpadky, nepoškozovali informační tabule ani směrovky, neničili rostliny a procházeli stezkou tak, aby se i další návštěvníci mohli těšit z krásného a čistého prostředí.

SVRATKA, JEJÍ HISTORIE A PŘÍRODA

Délka/čas: 3,35 km/1 hodina chůze

Výchozí místo: náměstí 9. května ve Svratce

Vhodná pro všechny, kteří se chtějí něco dozvědět o historii Svratky, typických zdejších remeslech a přírodě.

POPIS TRASY

Z náměstí 9. května (**zastavení č. 1 - náměstí 9. května**), ulicí Palackého, za mostem odbočte do ulice Na Nábřeží (**zastavení č. 2 - Račana**).

Projděte touto ulicí a odbočte vlevo do ulice Žižkovy, kterou projdete až na její konec a odbočíte vpravo do ulice Komenského. Na prvním křížení ulic odbočíte doleva ke zvonici (**zastavení č. 3 - kostel a zvonice**).

Od tohoto zastavení se vydejte ulicí Kostelní dolů k náměstí Národního povstání (**zastavení č. 4 náměstí Národního povstání**).

Z náměstí pokračujte ulicí Partyzánskou k areálu školy, dále doleva do ulice Družstevní a touto ulicí doprava ke stadionu. U stadionu se vydejte doleva do ulice Na Náhoně (**zastavení č. 5 rychlobruslení**).

V polovině ulice Na Náhoně odbočte vpravo k řece Svratce do ulice Hlavní, přes most „Suez“ kolem sošky Malého Bobše na Moravskou Svratku (**zastavení č. 6 Moravská Svratka**).

Na křižovatce několika ulic se dáte vlevo do ulice Plevovy a poté opět vlevo do ulice Na Úvoze a tím se opět vrátíte k řece Svratce. Po lávce pokračujte po cestě pro pěší (**zastavení č. 7 řeka Svratka**).

Poté přejděte přes mostek nad potokem Řivnác a parkem u sokolovny k budově muzea (**zastavení č. 8 sokolovna a muzeum**).

Od muzea se dáte opět směrem k řece ulicí U Zbrojnice a u plynové stanice odbočíte na stezku, vedoucí k řece Svratce. Lávkou, kterou uvidíte, nebudete překračovat a dáte se vlevo od ní kousek podél řeky a znovu doleva do obnovené nivy řeky Svratky (**zastavení č. 9 Niva Svratky**).

Nivu Svratky projdete po stezkách a dřevěném chodníku a na jejím konci prudce odbočíte doleva a kolem pumptrackové dráhy přijdete do ulice Libušina (**zastavení č. 10 klempířství**). V tomto celém úseku je nutná zvýšená pozornost a mohou zde být po dešti zhoršené terénní podmínky.

Od zastavení č. 10, při vstupu do ulice Libušiny, se dejte touto ulicí doleva, směrem do centra Svratky. Po cca 200 metrech odbočíte vpravo do ulice Poděbradovy (**zastavení č. 11 hrnčířství**). Projděte do kopce celou Poděbradovu ulicí a poté pokračuje naučná stezka vlevo do ulice Čs.armády. Vydáte se ulicí dolů kolem bývalého hotelu Mánes až k poslednímu zastavení (**č. 12 hotel Mánes**). Odtud je to již 100 m do centra města, na náměstí 9. května, kde tato okružní naučná stezka začala.

MALÍŘSKÁ STEZKA

Svratka a její nádherné okolí je již dlouhá léta vyhledávané pro svou krásu malíři krajináři. Mnoho z nich náš kraj svými díly proslavilo. Pojďme se vydat po místech, která malíři zachytili ve svých dílech a uchovali jejich ráz do dnešních časů. Obrazy můžete porovnat se současným stavem místa a posoudit změny, které se zde udály za uplynulá léta od vzniku obrazu.

Délka/čas: 9,25 km/3 hodiny

Výchozí místo: park u sokolovny ulice U Zbrojnice před muzeem

Trasa překonává větší převýšení, vede nejen po asfaltových ulicích města, ale také po prašných cestách a travnatých pěšinách kolem Svratky. Trasu lze rozdělit na dvě části, panely na sebe nenavazují.

Popis trasy

Z ulice U Zbrojnice před muzeem (**zastavení č. 1 úvod stezky**) se vydejte parkem před sokolovnu (**zastavení č. 2 Jindřich Bubeniček**).

Odtud pokračujte k mostu, dále doleva do ulice Palackého a po 100 metrech odbočte do ulice Pionýrské, kterou projděte až ke křížení s ulicí Žižkovou (**zastavení č. 3 Jindřich Hlavín**).

Jděte dál ulicí Pionýrskou a na další křižovatce se vydejte doleva kolem budovy DPS a knihovny nahoru až ke křížení s ulicí Komenského. Křižovatku projděte rovně ke křížení ulic u hřbitova (**zastavení č. 4 Jan Odvárka**).

Od tohoto zastavení pokračujte 100 metrů ulicí Kostelní ke zvonici (**zastavení č. 5 Rudolf Hanych**).

Odtud půjdete souběžně s naučnou stezkou, Svratka, její historie a příroda“ až na náměstí Národního povstání (**zastavení č. 6 Josef Fiala**).

Nyní se vrátíte po náměstí nahoru směrem do ulice Kostelní, ale hned odbočte vlevo, do prudkého kopce, do ulice Nad Školou (**zastavení č. 7 Fedor Antonín Kracík**).

Před řadovými domy se vydejte z kopce dolů do ulice Partyzánské, kde na prostranství u křížku vás čeká další zastavení (**č. 8 Marta Kovaříková**).

Pokračujte ulicí Partyzánskou, opět souběžně s naučnou stezkou „Svratka, její historie a příroda“, kolem školy do ulice Družstevní a ke stadionu do ulice Na Náhoně (**zastavení č. 9 František Emler**).

Pokračujte ulicí dál až k odbočce do ulice Hlavní (**zastavení č. 10 Karel Baliček**).

Odtud vede naučná stezka ulicí Hlavní na Moravskou Svratku, kde na křižovatce několika ulic je další zastavení (**č. 11 Bohuslav Kubík**).

Poté se vydejte vpravo do ulice Rekreační, kolem rodného domu spisovatele Josefa Věromíra Plevy (čp. 31), na kraj lesa Bořina. Nyní vás čeká k dalšímu panelu 1,6 km dlouhá, ale příjemná procházka lesem a loukami až na Hůry rozptýlené skupině domů v kopcích nad Svratkou. Téměř na konci Hůr na vás čeká další zastavení (**č. 12 Ludvík Příhoda**).

Od tohoto zastavení k dalšímu (**č. 13**) je vzdálenost 3,5 km. Pokračujte po cestě a travnaté stezce až na kraj lesa a kolem lesa pak na Zadní Hůru, což je skupina dalších tří domů na druhé straně kopce. I v tomto úseku je nutná zvýšená pozornost a mohou zde být po dešti zhoršené terénní podmínky. Odměnou vám může být krásný pohled na Svratku, Svratouch a celé okolí. Od chalup Zadních Hůr se vrátíte cestou z kopce dolů zpět do města.

Projděte ulicí Hlavní a na křižovatce ulic (**u zastavení č. 11 této stezky**) se dáte vpravo do ulice Plevovy, opět souběžně s naučnou stezkou „Svratka, její historie a příroda“, ulicí Na Úvoze přes lávku přes řeku Svratku do parku u sokolovny, kde začínala Malířská stezka.

Odtud budete pokračovat ulicí U Zbrojnice, do ulice Revoluční a Ohradská až do výjezdu do Libušiny ulice. Libušinou ulicí se vydáte vpravo až do ulice

Pláňava, kde zhruba uprostřed této ulice bude další zastavení (**č. 13 - František Sadovský**). Tento jediný panel vám neukáže stejné místo z obrazu v současnosti, ale oblíbené motivy tudy protékající řeky Svratky.

Pláňavami budete pokračovat dál do místní části Česká Cikánka, kde z hlavní silnice odbočíte vlevo, do kopce k hotelu Svratka, do ulice Na Vyhlídce (**zastavení č. 14 Ota Bubeniček**).

Odtud se vydejte dál do kopce, kolem hotelu a klubovny Golf klubu po asfaltové a poté kamenité cestě kolem chat až k horní části golfového hřiště. Tam se bude vaše cesta křížit se stezkou ze Svratky k loveckému zámečku Karlštejn, značenou červeně jako turistická trasa (**zastavení č. 15 Josef Jambor**).

Cestou, vedoucí přes golfové hřiště jděte zpět do Svratky, za golfovým hřištěm bude terén prudce klesat. Odtud jsou pěkné výhledy jak na Svratku, tak na sousední Svratouch. Kolem bývalého lomu dojdete ke kříži nad ulicí Čs. armády (**zastavení č. 16 František Kaván**).

Od kříže se dáte podél staré úvozové cesty zkratkou přes louku do nových ulic Slunný vrch a Chocholáčova (**zastavení č. 17 František Čína Jelínek**). Tady naučná stezka končí, můžete pokračovat z kopce dolů do centra Svratky (500 metrů).

PŘÍRODNÍ ZAHRADA SVRATKA

Délka/ čas:

cca 1 km/30 minut

Výchozí místo:

vstup do přírodní zahrady na konci ulice Na Náhoně

Do 70. let 20. století se řeka Svratka i uprostřed města točila v půvabných meandrech. Pamětníci vzpomínají na lovení pstruhů pod kameny a plavení na doma vyrobených vorrech. Právě v 70. letech došlo k napřímení koryta a souběžně s řekou vytvoření tzv. vyhnivacího ramene s přepadem do řeky. Ústily do něj splašky z domácností a podniků z celého města. Běžné zde byly černé skládky domovního odpadu. Po dokončení obou etap výstavby kanalizace a ČOV, v letech 2005-06 a 2012-2013, a zasypání vyhnivacího ramene, byl celý prostor vyčištěn, a tím připraven pro nové využití.

Co zde najdete?

Pravidelně sekané louky pro hry, květnaté louky rytmem sekání dvakrát ročně, obnovené mokřady v místech původních meandrů řeky, přírodní suťoviště, úkryty pro ježky, hmyzí domek, jedlý sad s vyvýšenými záhony s bylinami a lesními jahodami. Na informačních tabulích se například dočtete, jaké druhy ptactva zde hnízdí, co se skrývá pod hladinou mokřadů či mezi stonky trávy, ale také nápady na využití volného času s dětmi nebo instruktáž k naklepání kosal.